

DAV PUBLIC SCHOOL, CHANDRASEKHARPUR, BBSR
PERIODIC ASSESSMENT-I (2022-23)

- Check that this question paper contains 3 printed pages.
- Check that this question paper contains 9 questions.
- Write down the Serial Number of the question before attempting it.

CLASS – VII

SUB: LOWER SANSKRIT

Time : 1 hrs 30 min.

Maximum Marks : 40

खण्ड: 'क' (अपठितावबोधनम्)

1. अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत –

सूर्यः सकलशक्तेः आधारः। यदा सूर्यः आगच्छति, तदा अन्धकारः नश्यति। प्रातः कालः च भवति। इयं मधुरा वेला भवति। चन्द्रः अस्ताचलं गच्छति। तारकाः च निस्तेजाः भवन्ति। प्रातः काले जनाः सूर्यं नमन्ति। ईशम् च भजन्ति। प्रातः काले खगाः कूजन्ति। जनाः स्वकार्याणि कुर्वन्ति। छात्राः पठनार्थं विद्यालयं गच्छन्ति। कृषकाः क्षेत्रेषु कृषिकार्यं कुर्वन्ति।

I. एकपदेन उत्तरत -

1 X 2 = 2

(क) कः सकलशक्तेः आधारः ?

(ख) कः अस्ताचलं गच्छति ?

II. पूर्णवाक्येन उत्तरत -

2 X 1 = 2

(क) प्रातः काले के सूर्यं नमन्ति ?

III. निर्देशानुसारम् उत्तरत-

½X 2 = 1

(क) “ छात्राः पठनार्थं विद्यालयं गच्छन्ति। ”- अत्र क्रियापदं किम् ?

(i) छात्राः

(ii) गच्छन्ति

(iii) पठनार्थं

(ख) “ सायं कालः ”- इति पदस्य किं विलोमपदं अनुच्छेदे प्रयुक्तम् ?

(i) तारकाः

(ii) प्रातः कालः

(iii) इतस्ततः

खण्ड: 'ख' (रचनात्मककार्यम्)

2. मञ्जूषायां प्रदत्तैः उचितपदैः पत्रं पूरयत्।

(1 x 5 = 5)

सेवायाम्,

(i) ——— प्रधानाचार्याः

डीएवी विद्यालयः, दिल्लीनगरम्

महोदयाः,

सविनयं (ii) ——— यत् गतरात्रेः अहं (iii) ——— ग्रस्तः अस्मि। अस्मात् कारणात् अहं
(iv) ——— आगन्तुम् असमर्थः अस्मि। अतः दिनद्वयस्य (v) ——— दत्त्वा माम् अनुगृह्णान्तु।

भवतः आज्ञाकारी शिष्यः

रमेशः

कक्षा- सप्तमी

विद्यालयम्,	ज्वरेण,	मान्याः,	निवेदयामि,	अवकाशः
-------------	---------	----------	------------	--------

खण्डः 'ग' (अनुप्रयुक्तव्याकरणम्)

3. प्रदत्तप्रश्नानां वर्णविन्यासं संयोजनं वा कुरुत। (1 x 4= 4)

(क) वनम् = व् + --- + न् + अ + म्

(ख) व् + अ + च् + अ + न् + अ + म् = ———।

(ग) ब् + आ + ल् + अ + क् + अ + : = ———।

(घ) कुशलः = क् + उ + --- + अ + ल् + अ + :।

4. अधोलिखितवाक्येषु प्रदत्तविकल्पेभ्यः उचितं शब्दरूपं चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत-(1 x 4=4)

(क) _____ भ्रमणाय गच्छन्ति ।

(i) बालकः

(ii) बालकानाम्

(iii) बालकाः

(iv) बालकम्

(ख) तत्र _____ सन्ति।

(i) लताम्

(ii) लताः

(iii) लते

(iv) लतया

(ग) _____ नाम गोपालः अस्ति।

(i) बालकस्य

(ii) बालकः

(iii) बालकाय

(iv) बालकात्

(घ) ——— वने अस्ति।

(i) सिंहौ

(ii) सिंहाः

(iii) सिंहः

(iv) सिंहात्

5. अधोलिखितवाक्येषु प्रदत्तविकल्पेभ्यः उचितं धातुरूपं चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत-(1 x 4=4)

(क) बालाः पाठशालायां संस्कृतं _____ ।

(i) पठसि

(ii) पठति

(iii) पठन्ति

(iv) पठतः

(ख) सिंहः वने ———-।

(i) भ्रमति

(ii) भ्रमतः

(iii) भ्रमन्ति

(iv) भ्रमसि

(ग) सिंहः पशून् ———-।

(i) खादन्ति

(ii) खादति

(iii) खादसि

(iv) खादामि

(घ) बालकाः तत्र ———-।

(i) क्रिडन्ति

(ii) क्रिडति

(iii) क्रीडसि

(iv) क्रीडामि

6. मञ्जूषातः उचिताव्ययपदं चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत।

(1 x 3 = 3)

(क) सत्यम् —— जयते।

(ख) सः —— विद्यालयं गमिष्यति।

(ग) ——— वृष्टिः भवति।

तत्र ,	एव	श्चः
--------	----	------

खण्डः 'घ' (पठितावबोधनम्)

7. अधोलिखितगद्यांशं पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत।

कश्चित् बालः आसीत्। सः वङ्गप्रदेशे एकस्मिन् विद्यालये पठति स्म। सः अतीव जिज्ञासुः आसीत्। परन्तु सः पठने कुशलः न आसीत्। सः यत् पठति तत् विस्मरति स्म। सहपाठिनः तस्य उपहासं कुर्वन्ति स्म। सः चिन्तयति— किं अहं मुखः अस्मि ?

I. एकपदेन उत्तरत —

(1 x 2 = 2)

(क) के तस्य उपहासं कुर्वन्ति स्म ?

(ख) कः अतीव जिज्ञासुः आसीत् ?

II. पूर्णवाक्येन उत्तरत —

(2 x 1 = 2)

(क) बालः कुत्र पठति स्म ?

III. भाषिक-कार्यम् —

(½x 2 = 1)

(क) 'कश्चित् बालः आसीत्' इत्यस्य किं क्रियापदम् ?

(i) कश्चित्

(ii) बालः

(iii) आसीत्

(iv) त्वम्

(ख) 'एकस्मिन् विद्यालये' अनयोः किं विशेषणम् ?

(i) एकस्मिन्

(ii) विद्यालये

(iii) पठति

(iv) तृणैः

8. रेखाङ्कितपदमाधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत।

(1 x 5 = 5)

(क) सिंहः बलवान् आसीत्।

(कौ / कः / के)

(ख) पशवः सिंहात् भीताः आसन्।

(कम् / कस्य / कस्मात्)

(ग) पशूनां संख्या न्यूनतरा अभवत्।

(केषाम् / कस्य / कासाम्)

(घ) बालकः विचारमग्नः अभवत्।

(कः / कौ / केन)

(ङ) घटस्य अधः एकः गर्तः आसीत्।

(कस्य / किम् / कस्मिन्)

9. मञ्जूषायाः उचितविशेष्यपदं चित्वा लिखन्तु।

(1 x 5 = 5)

(क) भीताः =

(i) _____ ।

(ख) बुद्धिमान् =

(ii) _____ ।

(ग) बलवान् =

(iii) _____ ।

(घ) न्यूनतरा =

(iv) _____ ।

(ङ) एकाम् =

(v) _____ ।

सिंहः,	गुहाम्,	पशवः,	संख्या,	शृगालः
--------	---------	-------	---------	--------